

Het vak Nederlands bestaat uit de volgende domeinen:

- Schrijfvaardigheid
- Spreekvaardigheid
- Leesvaardigheid

Gebruikt wordt de methode: Talent

De **studielast** is 280 SLU (havo 4: 150 SLU en havo 5 130 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het Centraal Examen (CE) en het schoolexamen (SE). Het Centraal Examen wordt afgenomen in een zitting van 3 klokuren.

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- 6 toetsen; 4 toetsen in havo 4 en 2 toetsen in leerjaar 5, samen 100% van het SE.

De handelingsdelen moeten **naar behoren** zijn afgerond (N.B.); de verschillende handelingsdelen moeten in de periode(n) worden afgerond zoals aangegeven in de studieplanners.

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht leerjaar 4:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging	Herkansbaar
1	411	1. Toets	Brief, briefconventies, spellen en formuleren	80	10%	ja
	412	2. HD	Schrijfdossier		N.B.	nee
2	421	1. Toets	Lezen en argumenteren	80	10%	ja
3	431	1. Toets	Debat	30	20%	nee
	432	2. HD	Documentatiemap		N.B.	
4	441	1. Toets	Samenvatten en schrijven	80	10%	ja

Het vak Frans bestaat uit het domein/de volgende domeinen:

- Leesvaardigheid
- Luistervaardigheid
- Gespreksvaardigheid: praktijksituaties, presentaties in de Franse taal
- Schrijfvaardigheid

Gebruikt wordt de methode: Grandes Lignes (WN)

De **studielast** is 360 SLU (havo 4: 190 SLU en havo 5 170 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het Centraal Examen (CE) en het schoolexamen (SE). Het Centraal Examen wordt afgenomen in een zitting van 2,5 klokuren.

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- 7 toetsen; 2 toetsen in leerjaar 4 en 5 toetsen in leerjaar 5, samen 100% van het SE.
- handelingsdeel:
 - leesvaardigheid, extensief luisteren, samenvatten van teksten, gebruik ICT;
 - luistervaardigheid, extensief luisteren en aantekeningen maken bij een tekst
 - gespreksvaardigheid, enkele keren in reële communicatieve situaties de Franse taal gebruiken, indien mogelijk met native speakers en presentaties in de Franse taal houden;
 - schrijfvaardigheid, de Franse taal enkele keren gebruiken voor correspondentie mbv ICT; civilisation (incl afkortingen)

De handelingsdelen moeten **naar behoren** (N.B.) zijn afgerond; de verschillende handelingsdelen moeten in de periode(n) worden afgerond zoals aangegeven in de studieplanners.

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht leerjaar 4

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging SE	Weging OV	Herkansbaar
1	411	1. Toets	Toets katern 1	40		2	nee
	412	2. HD	Handelingsdeel volgens planner		N.B.	N.B.	
	413	3. HD	Diagnostische toets	40	N.B.	N.B.	
2	421	1. Toets	Toets katern 2	40		2	nee
	422	2. Toets	Toets luisteren	40	15%	1	ja
	423	3. HD	Handelingsdeel volgens planner		N.B.	N.B.	
3	431	1. Toets	Katern 3	40		2	nee
	432	2. Toets	Toets spreken	10	15%	1	ja
	433	3. HD	Handelingsdeel volgens planner		N.B.	N.B.	
4	441	1. Toets	Katern 4	40		2	nee
	442	2. Toets	Toets lezen	80		1	ja
	443	3. HD	Handelingsdeel volgens planner		N.B.	N.B.	

Het vak Duits bestaat uit de volgende domeinen:

- Leesvaardigheid
- Luistervaardigheid
- Gespreksvaardigheid
- Schrijfvaardigheid
- ICT (kennis van land en volk)

Gebruikt wordt de methode: Na Klar!

De totale **studielast** is 360 SLU (havo 4: 190 SLU en havo 5: 170 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het Centraal Examen (CE) en het schoolexamen (SE). Het Centraal Examen wordt afgenomen in een zitting van 2½ klokuur.

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- 5 toetsen, 2 toetsen in havo 4 (40%) en 3 toetsen in havo 5, samen 100% van het SE

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht vierde leerjaar:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging SE	Weging OV	Herkansbaar
1	411	1. Toets	Toets Na Klar! Kapitel 1,2	40		2	Nee
2	421	1. Toets	Toets Na Klar! Kapitel 3, 4	40		2	Nee
3	431	1. Toets	Toets Na Klar! Kapitel 5, 6	40		2	Nee
	432	2. Toets	Spreekvaardigheid	10	20%	1	Ja
4	441	1. Toets	Luistervaardigheid	80	20%	1	Ja
	442	2. Toets	Lezen	40		2	Nee

Het vak Engels bestaat uit de volgende domeinen:

- . Leesvaardigheid
- . Luistervaardigheid
- . Gespreksvaardigheid
- . Schrijfvaardigheid

Gebruikt wordt de methode: WASP Reporter + Alquin examenbundel + eigen materiaal

De totale **studielast** is 320 SLU (havo 4: 140 SLU en havo 5: 180 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het Centraal Examen (CE) en het schoolexamen (SE). Het Centraal Examen wordt afgenomen in een zitting van 2½ klokuur.

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- . 6 toetsen, 2 toetsen in havo 4 en 4 toetsen in havo 5, samen 100% van het SE
- . handelingsdeel:
 - . leesvaardigheid
 - . luistervaardigheid;
 - . gespreksvaardigheid;
 - . schrijfvaardigheid

De handelingsdelen moeten **naar behoren** (N.B) zijn afgerond.

De verschillende handelingsdelen moeten in de periode(n) worden afgerond zoals aangegeven in de studieplanners.

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht vierde leerjaar:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging SE	Weging OV	Herkansbaar
1	411	1. Toets	Stof periode 1 volgens planner	40		1	Nee
	412	2. HD	Handelingsdelen Periode 1 volgens planner		N.B..	N.B	
2	421	1. Toets	Stof periode 2 volgens planner	40		2	Nee
	422	2. HD	Handelingsdelen periode 2 volgens planner		N.B.	N.B	
3	431	1. Toets	Schrijfvaardigheid	80	12,5%	1	Ja
	432	2. HD	Handelingsdelen Periode 3 volgens planner		N.B.	N.B	
4	441	1. Toets	Spreekvaardigheid (in groepje van 4)	15	12,5%	1	Ja
	442	2. HD	Handelingsdelen Periode 4 volgens planner		N.B.	N.B	

Het vak Literatuur bestaat uit het domein:

- Literaire ontwikkeling

Methode: Wij gebruiken readers die in de les uitgedeeld worden.

Deze readers moeten samen met de opdrachten aan het eind van het jaar in een multomap zitten!

Deze multomap wordt meegenomen naar Havo 5.

De totale **studielast** voor literatuur is: 160 SLU (havo 4: 60 SLU, havo 5: 100 SLU)

De studielast voor literatuur XL: voor elke moderne vreemde taal buiten Engels: 40 SLU (max. 2 X 40 SLU) (alle uren in H5)

Het **eindexamen** bestaat uit het schoolexamen

Het eindcijfer is een onderdeel van het combinatiecijfer (zie PTA deel II).

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- Literatuur: 3 toetsen (2 toetsen in havo 4 en 1 toets in havo 5)
- 1 PO in havo 5
- handelingsdeel: leesdossier
- literatuur XL: 1 toets in havo 5 (gecombineerd met literatuur)

De handelingsdelen moeten **naar behoren (N.B.)** zijn afgerond.

De verschillende handelingsdelen moeten in de periode(n) worden afgerond zoals aangegeven in de studieplanners.

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht vierde leerjaar:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging	Herkansbaar
1						
2	421	1. HD	Leesdossier		N.B..	
	422	2. Toets	Verhaalanalyse	40	15%	Ja
3	431	1. HD	Leesdossier		N.B..	
	432	2. HD	Boekopdracht		N.B..	
4	441	1. Toets	Poëzieanalyse	40	15%	Ja
	442	2. HD	Leesdossier(in multomap)		N.B...	

Het vak geschiedenis bestaat uit de volgende domeinen:

- oriëntatiekennis
- historisch besef
- geschiedenis van de rechtsstaat en de parlementaire democratie
- thema's
- oriëntatie op studie en beroep

Gebruikt wordt de methode: Geschiedenis werkplaats, tweede fase havo

De **studielast** is 320 SLU (havo 4: 140 SLU en havo 5 180 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het Centraal Examen (CE) en het schoolexamen (SE). Het Centraal Examen wordt afgenomen in een zitting van 3 klokuren.

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- 7 toetsen; 4 toetsen in leerjaar 4 en 3 toetsen in leerjaar 5, samen 90% van het SE.
- 1 praktische opdracht in havo 4, 10% van het SE

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht leerjaar 4:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging	Herkansbaar
1	411	1. Toets	Tijdvak I Tijd van jagers en boeren Tijdvak II Tijd van Grieken en Romeinen	80	10%	Ja
2	421	1. Toets	Tijdvak III Tijd van monniken en ridders Tijdvak IV Tijd van steden en staten	80	10%	Ja
3	431	1. Toets	Tijdvak V Tijd van ontdekkers en hervormers Tijdvak VI Tijd van regenten en vorsten Tijdvak VII Tijd van pruiken en revoluties	80	15%	Ja
4	441	1. Toets	Tijdvak VIII Tijd van burgers en stoommachines Tijdvak IX Tijd van de wereldoorlog	80	15%	Ja
	442	P.O	Praktische Opdracht		10%	Nee

Het vak bestaat uit het domein/de volgende domeinen:

- vaardigheden
- wereld
- aarde
- gebieden: ontwikkelingsland Indonesië
- leefomgeving

Gebruikt wordt de methode: BuiteNLand

De **studielast** is 320 SLU (havo 4: 140 SLU en havo 5 180 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het Centraal Examen (CE) en het schoolexamen (SE). Het Centraal Examen wordt afgenomen in een zitting van 2 ½ klokuren.

Alle leerlingen dienen bij de schoolexamens en het centraal schriftelijk eindexamen zelf zorg te dragen voor de Grote Bosatlas, 52^e of 53^e druk

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- 7 toetsen; 4 toetsen in leerjaar havo 4 en 3 toetsen in leerjaar havo 5, samen 85% van het schoolexamen.
- 1 praktische opdracht in havo 4, 15% van het schoolexamen.

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht leerjaar 4:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging	Herkansbaar
1	411	1. Toets	Mondiale patronen en relaties (incl. voorb. Grensregio VS –Mexico)	80	10%	Ja
2	421	1. Toets	Klimaten en landschappen (incl. voorbeeldregio Middellandse Zeegebied)	80	10%	Ja
3	431	1. Toets	Nederland, stedelijke gebieden en Theorie van Onderzoek in eigen omgeving	80	10%	Ja
	432	2. PO	Stedelijke gebieden in eigen omgeving		15%	Nee
4	441	1. Toets	Nederland, wateroverlast	80	10%	Ja

Het vak Wiskunde A bestaat uit de volgende domeinen:

- Vaardigheden
- Veranderingen
- Tellen en kansen
- Statistiek
- Verbanden
- Toegepaste analyse
- De binomiale verdeling

Gebruikt wordt de de grafische rekenmachine TI-83 of TI-84

En de methode: Moderne Wiskunde, 9^e editie, wiskunde A deel 1 Havo + uitwerkingen.

De totale **studielast** is 320 SLU (havo 4: 140 SLU en havo 5: 180 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het Centraal Examen (CE) en het schoolexamen (SE). Het Centraal Examen wordt afgenomen in een zitting van 3 klokuren.

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:
8 toetsen; 5 toetsen in havo 4 en 3 toetsen in havo 5, samen 100% van het SE

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht leerjaar 4:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min)	Weging	Herkansbaar
1	411	1. Tussentoets	A deel 1 H1 Rekenen Vaardigheden 1	40	2,5%	nee
	412	2. Toets	H1 Rekenen H2 Formules en de rekenmachine H5 Tabellen, grafieken en formules Vaardigheden 1	80	5%	Ja
2	421	1. Toets	H3.Systematische verwerking H4.Kansen Vaardigheden 1,2	80	7,5%	Ja
3	431	1. Toets	H3 Systematische verwerking H4 Kansen H7 Statistische verwerking H8 De normale verdeling Vaardigheden 4	80	7,5%	Ja
4	441	1. Toets	H1 Rekenen H2 Formules en rekenmachine H5 Tabellen, grafieken en formules H6 Formules maken Vaardigheden blok 1, 2 en 3	120	10%	Ja

Het vak Wiskunde B bestaat uit de volgende domeinen:

- Vaardigheden
- Veranderingen
- Ruimte meetkunde 1
- Toegepaste analyse 1
- Toegepaste analyse 2

Gebruikt wordt de methode: Moderne Wiskunde 9^e editie Havo B deel 1, + uitwerkingen Havo B deel 1, en de grafische rekenmachine TI-84.

De totale **studielast** is 360 SLU (havo 4: 190 SLU en havo 5: 170 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het Centraal Examen (CE) en het schoolexamen (SE). Het Centraal Examen wordt afgenomen in een zitting van 3 klokuren.

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen: 8 toetsen; 5 toetsen in havo 4 en 3 toetsen in havo 5, samen 100% van het SE

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht vierde leerjaar:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min)	Weging	Herkansbaar
1	411	1. Tussentoets	Havo B deel 1 H2 Algebra en rekenmachine	40	2,5%	nee
	412	2. Toets	Havo B deel 1 H1 Formules en de rekenmachine H2 Algebra en rekenmachine H3 Exponentiele functies	80	5%	Ja
2	421	1. Toets	Havo B deel 1 H5 Teken en zien H6 Oppervlakte en inhoud Vaardigheden blok 3	80	7,5%	Ja
3	431	1. Toets	Havo B deel 1 H3 Exponentiele functies H4 De afgeleide Vaardigheden blok 1 en 2	80	7,5%	Ja
4	441	1. Toets	Havo B deel 1 H7 Logaritmische functies H8 Periodieke functies Vaardigheden blok 4	120	10%	Ja

Het vak Natuurkunde bestaat uit de volgende domeinen:

- Vaardigheden
- Analyse van en reflectie op natuurwetenschappen en techniek
- Elektrische processen
- Licht en geluid
- Kracht en beweging
- Materie en energie

Gebruikt wordt de methode: Systematische Natuurkunde (Nijgh Versluys)

De **studielast** is 400 SLU (havo 4: 190 SLU en havo 5: 210 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het Centraal Examen (CE) en het schoolexamen (SE). Het Centraal Examen wordt afgenomen in een zitting van 3 klokuren.

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- 7 toetsen; 6 toetsen in leerjaar 4 en 3 toetsen in leerjaar 5, samen 85% van het schoolexamen
- 3 praktische opdrachten; 2 in leerjaar 4, 1 in leerjaar 5; samen 15% van het schoolexamen
- handelingsdeel: practicumdossier bestaande uit diverse opdrachten voor het aanleren van onderzoeksvaardigheden

De handelingsdelen moeten naar behoren (N.B.) zijn afgerond; de verschillende handelingsdelen moeten in de periode(n) worden afgerond zoals aangegeven in de studieplanners.

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht leerjaar 4:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging	Herkansbaar
1	411	1.(Tussen) Toets	Hoofdstuk 1: Introductie Hoofdstuk 2: 1 t/m H2.3	40	5%	nee
	412	2. Toets	Hoofdstuk 2	80	5%	ja
	413	3. HD	Opdrachten onderzoeksvaardigheden		N.B.	nee
2	421	1. (Tussen)Toets	Hoofdstuk 3: Krachten	40	5%	nee
	422	2. Toets	Hoofdstuk 4: Arbeid en energie	80	5%	ja
	423	3. HD	Opdrachten onderzoeksvaardigheden		N.B.	
3	431	1. Toets	Hoofdstuk 6: Elektriciteit Hoofdstuk 1 (boek 2): Signaalverwerking	80	10%	ja
	432	2. PO	Praktische opdracht		5%	nee
	433	3. HD	Opdrachten onderzoeksvaardigheden		N.B.	nee
4	441	1. Toets	Hoofdstuk 5: Licht	40	10%	ja
	442	2. PO	Praktische opdracht		5%	nee
	443	3. HD	Opdrachten onderzoeks- vaardigheden		N.B.	nee

Het vak Scheikunde bestaat uit de volgende domeinen:

- Vaardigheden
- Stoffen en materialen 1. anorganisch
- Stoffen en materialen 2, organisch
- Stoffen en materialen 3, biochemisch
- Sturen van reacties
- Chemische industrie
- Zuren en basen
- Reacties en stroom

Gebruikt wordt de methode: Curie

De **studielast** is 320 SLU (havo 4: 140 SLU en havo 5 180 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het Centraal Examen (CE) en het schoolexamen (SE). Het Centraal Examen wordt afgenomen in een zitting van 3 klokuren.

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- 8 toetsen; 5 toetsen in leerjaar 4 en 3 toetsen in leerjaar 5, samen 80% van het SE.
- 1 praktische opdracht in havo 4 en 1 praktische opdracht in havo 5, samen 20 % van het schoolexamen
- handelingsdelen: een aantal experimenten in havo 4

De handelingsdelen moeten **naar behoren** (N.B.) zijn afgerond; de verschillende handelingsdelen moeten in de periode(n) worden afgerond zoals aangegeven in de studieplanners.

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht leerjaar 4:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging	Herkansbaar
1	411	1. Toets	Mengen, scheiden en reageren	40	2%	ja
	412	2. Toets	Koolstofchemie I	40	2%	ja
	413	3. HD	Experimenten		N.B...	
2	421	1. Toets	Atoombouw, periodiek systeem, metalen, zouten, oplossen en mengen	40	4%	ja
	422	2. HD	Experimenten		N.B..	
3	431	1. Toets	Rekenen aan reacties	40	4%	ja
	432	2. PO	Zouten		5%	nee
	433	3. HD	Experimenten		N.B...	
4	441	1. Toets	Energie, reactiesnelheid, evenwicht en algemene natuurwetenschappen	40	3%	ja
	442	2. HD	Experimenten		n.b.	

Het vak Biologie bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A1 Vaardigheden / **Domein A2** Analyse van en reflectie op natuurwetenschap en techniek

Domein B Structuren van ecosystemen, organismen en cellen

Domein C Voortplanting, erfelijkheid en ontwikkeling / **Domein D** Stofwisseling

Domein E Dynamisch evenwicht.

Gebruikt wordt de methode: Biologie interactief

De totale **studielast** is 400 SLU (HAVO 4: 200 SLU en HAVO 5: 200 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het Centraal Examen (CE) en het schoolexamen (SE). Het centraal examen wordt afgenomen in een zitting van 3 klokuren

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- 7 toetsen, 4 toetsen in HAVO 4 en 3 toetsen in HAVO 5, samen 80% van het SE
- 2 praktische opdrachten in HAVO 4 en 5, samen 20% van het SE
- handelingsdeel: portfolio van opdrachten

De handelingsdelen moeten **naar behoren** (N.B.) zijn afgerond. De verschillende handelingsdelen moeten in de periode(n) worden afgerond zoals aangegeven in de studieplanners.

De **herkansingsregeling**:

zie PTA deel II

Overzicht vierde leerjaar:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging	Herkansb
1	411	1 Toets	Hfd 1, Biologie, een levende wetenschap Stofwisseling Hfd 3, Bouw en functie van cellen Hfd 4, De levenscyclus van cellen	80	5%	Ja
	412	2. HD	portfolio opdrachten		N.B.	
2	421	1. Toets	Hfd 5 Invloed van DNA Hfd 6, Erfelijkheid	80	10%	Ja
	422	2 HD	portfolio opdrachten		N.B.	
3	431	1. Toets	Hfd 2, Seksualiteit en voortplanting Hfd 7, Alles verandert	80	10%	Ja
	432	2. PO	Praktische opdracht erfelijkheid		10%	
	433	3. HD	portfolio opdrachten		N.B.	
4	441	1. Toets	Hfd 8, Leven van de Zon Hfd 9, Structuur in de Natuur Hfd 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 herhaling stof	80	10%	Ja
	442	2. HD	Portfolio opdracht		N.B.	
	443	3. PO	Veldwerkpracticum vindt plaats periode 4 van H4, en wordt beoordeeld in H5 (periode 1) *Het naar behoren uitvoeren van dit practicum en in-leveren van dit verslag is een vereiste voor bevordering naar 5HAVO			

* De PO opdracht uit periode 4 telt pas mee in periode 1 van HAVO 5, maar dient 7 dagen na het veldwerk ingeleverd te zijn.

Het vak Economie bestaat uit de volgende domeinen:

- Vaardigheden en werkwijzen
- Arbeidsmarkt en Internationale arbeidsverdeling
- Betalingsbalans
- Wisselkoersen
- Consumenten en welvaart en Producteren en welvaart
- Goederenmarkt
- Inkomensverdeling en Inkomensvorming
- Economische kringloop
- Markt, overheid en economische orde
- Sociale verzekering
- Europese integratie

Gebruikt wordt de methode: Lesbrievenmethode (LWEO Amsterdam)

De totale **studielast** is 400 SLU (havo 4: 190 SLU en havo 5: 210 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het Centraal Examen (CE) en het schoolexamen (SE). Het Centraal Examen wordt afgenomen in een zitting van 2½ klokuur.

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- 11 toetsen; 8 toetsen in havo 4 (30%) en 3 toetsen in havo 5, samen 100% van het SE

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht vierde leerjaar:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging	Herkansbaar
1	411	1. Tussentoets	Lesbrief Consument en Producent Lesbrief Vaardigheden	40	2%	Nee
	412	2. Toets	Lesbrief Consument en Producent Lesbrief Vaardigheden	80	5,5%	Ja
2	421	1. Tussentoets	Lesbrief Arbeidsmarkt Lesbrief Vaardigheden	40	2%	Nee
	422	2. Toets	Lesbrief Arbeidsmarkt Lesbrief Vaardigheden	80	5,5%	Ja
3	431	1. Tussentoets	Lesbrief Collectieve Sector Lesbrief Vaardigheden	40	2%	Nee
	432	2. Toets	Lesbrief Collectieve Sector Lesbrief Vaardigheden	80	5,5%	Ja
4	441	1. Tussentoets	Lesbrief Buitenland 1 en 2 Lesbrief Vaardigheden	40	2%	Nee
	442	2. Toets	Lesbrief Buitenland 1 en 2 Lesbrief Vaardigheden	80	5,5%	Ja

Het vak Management & Organisatie bestaat uit het domein/de volgende domeinen:

- Vaardigheden en werkwijzen
- Interne organisatie en personeelsbeleid
- Financiering van activiteiten
- Marketingbeleid
- Financieel beleid
- Informatievoorziening met behulp van ICT
- Externe financiële verslaglegging

Gebruikt wordt de methode: Management & Organisatie in Balans

De **studielast** is 320 SLU (havo 4: 160 SLU en havo 5 160 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het Centraal Examen (CE) en het schoolexamen (SE). Het Centraal Examen wordt afgenomen in een zitting van drie klokuren.

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- 7 toetsen; 4 toetsen in leerjaar 4 (38%) en 3 toetsen in leerjaar 5, samen 92% van het SE.
- 1 PO in leerjaar 4, 8% van het schoolexamen.

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Z.O.Z.

Overzicht leerjaar 4:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsuur (min.)	Weging	Herkansbaar
1	411	1. Toets	H1 Management & Org. H2 Basisrekenvaardigheden H3 Balans en W.-en V.rek H4 Organisatie en besluitvorming	80	8%	ja
2	421	1. Toets	H4 Organisatie en besluitvorming H5 Leiderschap H6 Communicatieproces H7 Communicatievormen H8 Personeelsbeleid H9 Rechtsvormen	80	8%	ja
3	431	1. Toets	H9 Rechtsvormen H10 Vermogensmarkt H11 Eigen vermogen H12 Vreemd vermogen op lange termijn H13 Vreemd vermogen op korte termijn H14 Enkelvoudige interest H15 Samengestelde interest	80	11%	ja
4	441	1. Toets	H16 Marketing H17 Productbeleid H18 Prijs- en distributiebeleid H19 Communicatiebeleid H20 Voorraadwaardering H21 Kosten van duurzame productie-middelen . H22 Brutowinstopslagmethode H23 Nettowinstopslagmethode H24 Break-even analyse	100	11%	ja
	442	2. PO	PO naar eigen keuze m.b.t. H16 t/m H19		8%	

Het vak NLT bestaat uit het domein/de volgende domeinen:

- Vaardigheden
- Taal van de natuurwetenschap
- Bedreiging en behoud van de leefomgeving
- Zorgen en genezen
- Opsporen en beschermen
- Verbetering van de kwaliteit van leven
- Grenzen verleggen
- Communiceren en navigeren
- Gemak dient de mens

De **studielast** is 320 SLU (havo 4: 170 SLU en havo 5: 150 SLU)

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen :

- toetsen, 4 toetsen in H4, 35% van het SE
- praktische opdrachten, 1 in H4, 5% van het SE
- presentaties, 3 in H4, 10% van het SE
- handelingsdelen, 4 in H4

De handelingsdelen moeten **naar behoren** (N.B...) zijn afgerond; de verschillende handelingsdelen moeten in de periode(n) worden afgerond zoals aangegeven in de studieplanners.

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht leerjaar 4:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging	Herkansbaar
1	411	1. Toets	Startmodule het ei	40	10%	ja
	412	2. Presentatie/ontwerp	Startmodule het ei		5%	nee
	413	3. HD	Diverse opdrachten		N.B..	
2	421	1. Toets	Forensische technieken	40	7,5%	ja
	422	2. HD	Diverse opdrachten		N.B.	
3	431	1. Presentatie	Forensische technieken	80	2,5%	nee
	432	2. Toets	Dynamisch modelleren	80	7,5%	ja
	433	3. Presentatie/modelleren/verslag	Dynamisch modelleren		2,5%	nee
	434	4. HD	Diverse opdrachten		N.B.	
4	441	1. Toets	De bodem leeft	40	10%	ja
	442	2. PO	De bodem leeft		5%	nee
	443	3. HD	Diverse opdrachten		N.B..	

De volgende domeinen komen aan de orde:

- . Zinvragen
- . Inleiding ethiek

Methode: Er wordt gewerkt met materiaal dat door de docent geschreven is.

De totale **studielast** is 60 SLU

Het **eindexamen** bestaat uit het schoolexamen dat wordt voltooid in leerjaar 4.

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- . 1 praktische opdracht in havo 4, 50 % van het SE
- 1 toets in Havo 4, 50 % van het SE
- 2x een handelingsdeel, portfolio deel 1 en 2

De handelingsdelen moeten **naar behoren** (N.B.) zijn afgerond; de verschillende handelingsdelen moeten in de periode(n) worden afgerond zoals aangegeven in de studieplanners.

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA, deel II

Overzicht vierde leerjaar:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging	Herkansbaar
1	411	1. HD	Portfolio deel 1		N.B.	
	412	2. Toets	Kernbegrippen ethiek	40	50 %	ja
2	421	1. HD	Portfolio deel 2		N.B.	
	422	2. PO	Het levensverhaal		50%	nee

Afhankelijk van de inroostering is de toets- en stofomschrijving zowel voor het eerste als het tweede halfjaar van toepassing.

Het vak LOB bestaat uit de volgende domeinen:

- Inzicht verwerven in eigen keuzeprocess door zelfonderzoek en persoonlijk loopbaanonderzoek
- Verzamelen van informatie over studie en beroep
- Verkennen van hoger onderwijs in de breedte en kennismaking met specifieke opleidingen

Methode: toekomstdossier en zowel interne (LOB-Corner) als externe bronnen (zowel schriftelijk als digitaal).

De totale **studielast** is **40 SLU in havo 4** en 20 SLU in havo 5

De mentor is in deze de begeleider. In overleg met de mentor zal de leerling - in een individueel toegesneden programma – de genoemde studielast uitvoeren. Het **toekomstformulier** dient ter ondersteuning van de afgesproken onderdelen. De kandidaat is verantwoordelijk voor zijn dossier en het daarbij behorende toekomstformulier.

Het examendossier / toekomstdossier

Het bovengenoemde programma zal aan het eind van havo 4 afgerond moeten zijn. Het toekomstdossier zal bestaan uit een weerslag van opdrachten en andere oriënterende activiteiten op het gebied van opleidingen en beroepskeuze. Er zal tussentijds evaluatie plaatsvinden met de mentor.

De loopbaanoriëntatie dient naar behoren (N.B.) te worden afgesloten, ter beoordeling van de mentor en is 2 x per jaar onderdeel van de rapportage.(periode 2 en 4)

De herkansingsregeling:

Indien er niet naar behoren is gepresteerd is er een herkansing in de vorm van één of meer aanvullende activiteiten.

Overzicht vierde leerjaar:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur	Weging	Herkansbaar
1						
2	421	1. Gesprek	Evaluatiegesprek		N.B.	Ja
3						
4	441	1. Eindgesprek	Evaluatiegesprek over afgelopen jaar, toekomstformulier, dossier en toekomstvisie		N.B.	Ja

Het vak Maatschappijleer bestaat uit de volgende domeinen:

- Vaardigheden en benaderingswijzen
- Verzorgingsstaat
- Parlementaire democratie
- Rechtsstaat
- Pluriforme samenleving

Gebruikt wordt de methode: Delphi

De totale **studielast** is 120 SLU

Het **eindexamen** bestaat uit het schoolexamen dat wordt voltooid in leerjaar 4.

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- 3 toetsen in havo 4, samen 75% van het SE
- 1 praktische opdracht in havo 4, 25% van het SE

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht vierde leerjaar:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging	Herkansbaar
1	411	1. Toets	H1. Wat is maatschappijleer? H2. Rechtsstaat	40	25%	Ja
2	421	1. Toets	H3. Parlementaire democratie	40	25%	Ja
3	431	1. PO	Thema: Nederland en Europa		25%	Nee
4	441	1. Toets	H5. Pluriforme samenleving	40	25%	Ja

Het vak Lichamelijke opvoeding bestaat uit de volgende domeinen:

- Algemene vaardigheden
- Bewegen
- Bewegen en regelen
- Bewegen en gezondheid
- Bewegen en de samenleving

De totale **studielast** is 120 SLU (havo 4: 70 SLU en havo 5: 50 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het schoolexamen

Het **schoolexamen** bestaat uit handelingsdelen. De handelingsdelen bestaan uit:

- De verplichte praktijkonderdelen uit het domein bewegen
- De keuzeonderdelen uit het domein bewegen
- De deelname in verschillende rollen uit het domein bewegen en regelen
- De opdrachten en activiteiten uit het domein bewegen en gezondheid
- Sportoriëntatie: keuze uit diverse sporten in het eindexamenjaar.

De weging:

Indien een leerling 6 of meer keer een G scoort in havo 4 en geen O heeft dan krijgt deze leerling een G als eindbeoordeling havo 4.

In havo 5 word je niet beoordeeld. Bij voldoende aanwezigheid worden alle onderdelen naar behoren afgerond. Bij onvoldoende deelname wordt een vervangende opdracht verstrekt. Deze moet **naar behoren** worden vervuld.

De eindbeoordeling havo 4 is tevens eindbeoordeling havo 5 en komt op je cijferlijst.

De herkansingsregeling:

Er mag over het gehele jaar maximaal één onvoldoende staan. Bij meer dan één onvoldoende zal er een extra opdracht gedaan moeten worden om het schooljaar alsnog naar behoren af te sluiten.

Overzicht vierde leerjaar:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Weging	Herkansbaar
1	411	1. HD	Softbal	o/v/g	zie herkansingsregeling
	412	2. HD	Keuze uit voetbal of hockey	o/v/g	idem
2	421	1. HD	Keuze uit basketbal of volleybal	o/v/g	idem
	422	2. HD	Keuze uit zelfverdediging of dansen	o/v/g	idem
3	431	1. HD	Circus	o/v/g	idem
	432	2. HD	Racketspelen	o/v/g	Idem
	433	3. HD	Opdracht bewegen en gezondheid	o/v/g	Idem
4	441	1. HD	Keuze uit atletiek of turnen.	o/v/g	idem
	442	2. HD	Frisbee en speedminton	o/v/g	idem
	443	3. HD	Keuze uit het organiseren van een toernooi of het geven van een les	o/v/g	idem

Het vak Drama bestaat uit de volgende domeinen:

- Presenteren
- Spelvaardigheid
- Vormgeven
- Reflecteren

Er worden geen boeken gebruikt, de lessen de vorm van een practicum

De totale **studielast** is 60 SLU (havo 4: 60 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het schoolexamen dat wordt voltooid in leerjaar 4.

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- 3 presentaties in havo 4, samen 75% van het SE
- 1 praktische opdracht in havo 4, 25% van het SE

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht vierde leerjaar:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging	Herkansbaar
1	411	1 Presentatie	Instructie/demonstreren. Presenteren van een zakelijke inhoud	80	25%	ja
2	421	1 Presentatie	Acterend vertellen / scène spelen	80	25%	Ja
	422	2 Presentatie	Overtuigend spreken Pleidooi/toets overtuigen	80	25%	Ja
	423	3 PO	Reflectieverslag theorie		25%	Ja
3						
4						

Het vak CKV bestaat uit de volgende domeinen:

- Culturele activiteiten, 6 activiteiten in 6 diverse kunstdisciplines
- Kennis van kunst en cultuur
- Praktische activiteiten, hiermee zijn de leerlingen zelf actief op het terrein van de kunsten
- Reflectie, dit gebeurt aan de hand van het kunstdossier

Middels een aantal thema's komt de leerling in aanraking met deze 4 domeinen.

Gebruikt wordt de methode: Kunstwerk (Malmberg)

De totale **studielast** is 120 SLU (havo 4: 120 SLU)

Het **eindexamen** bestaat uit het schoolexamen en wordt voltooid in havo 4

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- Het kunstdossier, de weerslag van de activiteiten met betrekking tot de domeinen 1 t/m 3
- Handelingsdeel: domeinen 1 t/m 4 worden als handelingsdeel beschouwd

De handelingsdelen moeten **naar behoren** (N.B.) zijn afgerond; de verschillende handelingsdelen moeten in de periode(n) worden afgerond zoals aangegeven in de studieplanners.

De **herkansingsregeling**:

Bij evaluaties: o = onvoldoende, v = voldoende en g = goed. Indien bij een evaluatie een onvoldoende wordt gehaald, dient deze voor de volgende evaluatie te zijn weggewerkt. Het vak CKV dient naar behoren afgesloten te worden. Indien er onvoldoende is gepresteerd is er een herkansing in de vorm van een aanvullende activiteit.

Overzicht leerjaar 4:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging SE	Herkansbaar
1	411	1. HD	Lesopdrachten		N.B.	
2	421	1. HD	Culturele Activiteit 1 en 2 Lesopdrachten		N.B.	
3	431	1. HD	Culturele Activiteit 3 en 4 Lesopdrachten		N.B.	
4	441	1. HD	Culturele Activiteit 5 en 6 Lesopdrachten Eindopdracht		N.B.	

Het vak Kunst (BV) bestaat uit de volgende domeinen:

- Vakpraktijk: ideeontwikkeling, vormgeving en reflectie n.a.v. thematische opdrachten en onderzoek
- Vaktheorie: reflecteren en beschouwen van eigen werk en andere kunstenaars

De totale **studielast** van Kunst is 320 SLU

Kunst (BV) havo 4: 120 slU en havo 5: 80 slU

Kunst (A) havo 5: 120 slU

Het **eindexamen** bestaat uit het Centraal Examen Kunst A (CE) en het schoolexamen Kunst BV en Kunst A (SE). Het Centraal Examen wordt afgenomen in een zitting van 3 klokuren.

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- 1 toets in havo 4 voor Kunst (BV); 4% van het SE
- 6 praktische toetsen voor Kunst (BV), 4 in havo 4 en 2 in havo 5; 80% van het SE
- 1 presentatie in havo 5 van het eindexamenwerk voor Kunst (BV); 6% van het SE
- 3 toetsen in havo 5 voor Kunst (A); 10% van het SE
- 3 handelingsdelen in havo 5 voor Kunst (A)

De **herkansingsregeling**:

Zie PTA deel II

Overzicht Kunst (BV) leerjaar 4:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging SE	Herkansbaar
1	411	1. Praktische toets	2 beeldende werkstukken		10%	Nee
2	421	1. Praktische toets	2 beeldende werkstukken		10%	Nee
3	431	1. Praktische toets	Beeldend werkstuk n.a.v. een thema		10%	Nee
4	441	1. Praktische toets	Beeldend werkstuk n.a.v. een thema		14%	Nee
	442	2. Toets	Begrippen en beschouwen	80	4%	Ja

Het vak OI bestaat uit de volgende domeinen:

- **Theorie:** enkele onderwerpen uit de Theoretische Informatica.
- **Praktijk:** toepassingen in Excel, ontwerp van knoppen en animaties, webdesign, div. programmeertalen.

Gebruikt worden de methoden:

- Theorieboek: M. van Heck e.a.: Oriëntatie op de Informatica, Uitg. Instruct (2001).
- Practicum: Instruct-modules bij Excel: Wiskunde en Statistiek.
- Schoolhandleidingen bij HTML, JavaScript, Webwizard Word 2003, FrontPage 2003,
- Paint ShopPro, ASP, Flash-Swish en Webbeoordeling (“Usability”).
- Praktijkboek: Visual Basic Express Edition 2005, (Acad. Service) en additief lesmateriaal.
- Vakkenweb: uitleg, voorbeelden, oefeningen, opdrachten.
- Naslagwerken: FrontPage, HTML, JavaScript en Webdesign
- Optioneel: GameMaker (theorie en praktijkboek).

De totale **studielast** is 60 SLU

Het keuzevak OI maakt deel uit van het examendossier

Het **schoolexamen** bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

- 2 praktijktoetsen (1.1, 1.2) en 2 theorietoetsen (2.1 en 2.3) in H4; 80% van het SE
- 1 P.O. (2.2) in H4; 20% van het SE

Beoordeling:

De toetsen en P.O. moeten in de periode(n) en *op de datum* worden afgelegd / ingeleverd zoals aangegeven in de studieplanners

Bij een 6.0 of hoger wordt een ‘Certificaat van deelname’ verstrekt bij het diploma.

Bij een onvoldoende resultaat moet een vervangende opdracht worden gemaakt op school

De herkansingsregeling:

Zie PTA deel II

Overzicht vierde leerjaar:

Periode	Kolom nr.	Soort werk	Inhoud/stofomschrijving	Tijdsduur (min.)	Weging	Herkansbaar
1	411	1. Praktijktoets (toetsweek)	Programmeren in Visual Basic (incl. SO VB of H1 naar keuzen)	80	20%	Ja
	412	2. Praktijktoets	Excel: Leningen: functies (project met M&O)	80	15%	Nee
2	421	1. Theorietoets	Opdrachten bij H2	40	15%	Nee
	422	2. P.O.	Praktijkopdracht Webdesign	Thuis	20%	Nee
	423	3. Theorietoets (toetsweek)	Integrale eindtoets m.b.t.: - H2 en H7 - Webdesign en usability - Programmeren en talen	80	30%	Ja

De toets- en stofomschrijving zijn zowel voor het eerste als het tweede halfjaar van toepassing.

Volgorde van de vak-PTA's en afkortingen:

Vak	afkorting Magister
Nederlandse taal	nezl
Franse taal	frtzl
Duitse taal	duzl
Engelse taal	enzl
Literatuur	lit
Geschiedenis	ges
Aardrijkskunde	ak
Wiskunde A	wisA
Wiskunde B	wisB
Natuurkunde	nat
Scheikunde	schk
Biologie	biol
Economie	econ
Management en Organisatie	mo
Natuur, Leven & Technologie	nlt
Levensbeschouwing	le
Loopbaanoriëntatie	lob
Maatschappijleer	maat
Lichamelijke Opvoeding	lo
Drama	dr
Culturele en Kunstzinnige Vorming	ckv
Kunst (beeldend)	kubv
Oriëntatie op Informatica (O&I)	oi

PTA	Programma van Toetsing en Afsluiting
SLU	Studielasturen
SE	Schoolexamen
OV	Overgang
n.b.	Naar behoren
vold.	Voldoende
HD	Handelingsdeel
PO	Praktische Opdracht
PWS	Profielwerkstuk
SWS	Sectorwerkstuk
Lt	Letterkunde

Verdeling Studielasturen (SLU)

slu = studielast afgerond

OT = onderwijstijd 5

AT = andere tijd 3

		H4 slu	H4 OT	H4 AT		H5 slu	H5 OT	H5 AT
Nederlands	280	150	94	56		130	81	49
Frans	360	190	119	71		170	106	64
Duits	360	190	119	71		170	106	64
Engels	320	140	88	53		180	113	68
Literatuur max	160	60	38	23		100	63	38
Literatuur eenv	40					40	25	15
Geschiedenis	320	140	88	53		180	113	68
Aardrijkskunde	320	140	88	53		180	113	68
Wiskunde A	320	140	88	53		180	113	68
Wiskunde B	360	190	119	71		170	106	64
Natuurkunde	400	190	119	71		210	131	79
NLT	320	170	106	64		150	94	56
Scheikunde	320	140	88	53		180	113	68
Biologie	400	200	125	75		200	125	75
Economie	400	190	119	71		210	131	79
M&O	320	160	100	60		160	100	60
Levensbeschouwing	60	60	38	23				
Maatschappijleer	120	120	75	45				
CKV	120	120	75	45				
Kunst A	320					120	75	45
Kunst BV		120	75	45		80	50	30
LO	120	70	44	26		80	50	30
Drama	60	60	38	23				
OI	60	60	38	23				
Profielwerkstuk	80	10	6	4		70	44	26
LOB	60	40	25	15		20	13	8